

Egy írástudó kérdezi Jézustól: „Mester, melyik az első a parancsok közül?” Miután Jézus megadta a korrekt választ, az írástudó megdicséri Jézust: „*Valóban jól mondtad...*” Végül kijelenti: „*Istent és embertársakat szeretni TÖBBET ÉR MINDEN ÉGŐ- ÉS VÉRES ÁLDOZATNÁL.*”

Miért izgathatta ez a kérdés ezt az írástudót? Miért örült Jézus válaszána? Miért dicsérte meg őt?

Az írástudó valószínűleg jól ismerte az Úr előírásait az áldozatbemutatásra vonatkozóan. A Tízparancsolat kihirdetése után, „A szövetség könyve” című fejezet 2. bekezdésében maga az Úr mondja Mózesnek: „*Földből építs nekem oltárt, azon mutasd be az égő áldozatot és a közösségi áldozatot, amelyeket juhaidból és szarvasmarháidból hozol*” (Kiv 20,24)!

Az Úr írja elő, mi legyen az áldozat. A napi égőáldozat két darab egyestendős bárány. Az egyiket reggel, a másikat este kell feláldozni. Hozzá kell még tenni egy kis liszttel kevert olajat, valamint valamennyi bort is. „*Mint állandó égőáldozatot kell azt nemzedékről nemzedékre bemutatni az Úrnak a bizonyág sátrának bejáratánál*” (Kiv 29,38-42).

Egy másik áldozatot is kér az Úr, ez az illatáldozat. Erre a célra külön oltárt kell építeni a megadott paraméterekkel. Reggel és este égessenek el rajta jóillatú fűszereket (tömjént). „*Legyen ez állandó illatáldozatok nemzedékről nemzedékre*” (Kiv 30,1-10)!

Ám az írástudó valószínűleg jól ismerte a későbbi iratok tartalmát is. A Zsoltárokból ilyen mondatokkal találkozhatott: „*Te nem kívánsz véres vagy ételáldozatot, nem követelsz égő- és engesztelő áldozatot*” (Zsolt 40,7). „*Mert nem az áldozatban gyönyörködöl, és hiába hozok égőáldozatot, az nincsen tetszésedre. A töredelmes lélek az Istennek tetsző áldozat, a megtört és alázatos szívet, ó Isten, meg nem veted*” (Zsolt 50,18-19).

Több próféta is szól az Úr elégedetlenségéről: „*Jóllaktam már kosokból készült égőáldozataitokkal és a hizlalt borjak hájával. A bikák és bakok vérében nem lelem kedvemet. Ne hozzatok nekem többé értéktelen ételáldozatot, mert a füstjük utálattal tölt el. Akármennyit imádkoztok is, nem hallgatok oda, mert a kezetek csupa vér. Tanuljatok meg jól tenni: keressétek az igazságot, segítsétek az elnyomottakat, szolgáltatassatok igazságot az árvának, s védelmezzétek az özvegyet*” (Iz 1,11-17)! „*Nem az áldozat kell nekem, hanem a szeretet, nem az égőáldozat, hanem az Isten ismerete*” (Oz 6,6).

Az írástudó bizonytalansága teljesen érthető. Hiszen ismeri a próféták üzenetét, ugyanakkor látja, hogy az áldozatbemutatás továbbra is a régi előírások szerint zajlik. Ezért örül annak, hogy Jézus válasza abban erősíti meg, amit Ozeás mond: a szeretet a legfontosabb. Jézus okosnak mondja őt, és megnyugtatja: „*Nem jársz messze Isten országától.*”

Bennem is van bizonytalanság. Már az Ószövetségben kiderült, hogy Istennek nem tetszik a véres áldozat. Ennek ellenére Pál apostol úgy állítja be Jézus halálát, mint az Atya által kívánt áldozatot. „*Krisztust adta oda az Isten véres engesztelő áldozatul a hit által, hogy kimutassa igazságosságát*” (Róm 3,25). János apostol is hasonlóképpen fogalmaz: „*Jézus engesztelő áldozat bűneinkért*” (1Ján 2,2 és 1Ján 4,10).

Az Ószövetségben azt láttam, hogy először maga Isten szabta meg az áldozatbemutatás mikéntjét, később azonban azt üzeni, hogy ugyanez nem tetszik neki. A két állítás között persze eltelt néhány

évszázad. Azt gondolom, nem Isten változott meg, hanem csak az üzenet igazodott az ember fejlettségi állapotához. Egy biztos: veszélyes dolog kiragadni egy-egy mondatot az egész üzenetből. Törekednem kell a teljes üzenet megismerésére. Vajon fejlődött-e az ember az utóbbi 2000 év alatt annyit, hogy képes legyen befogadni egy még pontosabb üzenetet arról, hogy valójában hogyan kell értenünk Jézus életművét.

Az Éneklő Egyház című ének- és imakönyvben ezt írják a szentmiséről: „*Krisztus engedelmességből magára vette az egész világ bűneit, és úgy áldozta fel magát a keresztfán, **elégtételt adva** az első Ádám vétkéért, az egész emberiség bűneiért*” (440. old.). „*A szentmise egyszerre dicsőítő, hálaadó, **engesztelő és elégtételt nyújtó áldozat***” (441. old.). Ez még erősen emlékeztet Pál apostol felfogására. De ugyanott ezt is írják: „*Krisztus az Egyházra bízta **halálának és feltámadásának emlékezetét, az irgalom szentségét, az egység jelét, a szeretet kötelékét** mint húsvéti lakomát, amelyben Krisztust fogadjuk szívünkbe, lelkünk megtelik kegyelemmel, és megkapjuk a jövődicsőség zálogát*” (II. Vatikáni Zsinat Liturgikus Konstitúciója, 47) (441. old.). (Megjegyzés: az Éneklő Egyház kb. 20 évvel a Zsinat után készült.)

Szuly László, Dunaalmás